

Kvôli kuchynskému odpadu hrozí kolaps a stále nedoriešený je aj problém tzv. freeriderov v rámci triedeného zberu 🗑️

Bratislava – 4. augusta 2020 - Združenie miest a obcí Slovenska považuje za kľúčové, aby parlament odsunul zákonné povinnosti vo vzťahu k triedeniu kuchynského odpadu. V opačnom prípade nám o 5 mesiacov hrozí kolaps.

Od parlamentu k samosprávam

Národná rada Slovenskej republiky prijala koncom minulého roka nové povinnosti v zákone o odpadoch, ktoré sa týkajú triedenia kuchynského odpadu. Dnes musíme konštatovať, že mestá a obce z objektívnych dôvodov, a to ani pri tej najlepšej vôli nebudú schopné zabezpečiť plnenie tejto zákonnej povinnosti, ktorá nás čaká o 5 mesiacov.

Povinnosť zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálneho odpadu pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad sa nevzťahuje na tú časť obce, ktorá má zabezpečené energetické zhodnotenie týchto odpadov (čiže má spaľovňu), alebo preukáže, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad alebo preukáže, že to neumožňujú technické problémy vykonávania zberu v historických centrách miest a v riedko osídlených oblastiach. „Väčšina samospráv je preto priamo dotknutá novými povinnosťami, ktoré pod tlakom aktuálneho obdobia nedokáže pripraviť. O výraznú časť prípravy na nové podmienky nás ukrátila mimoriadna situácia v súvislosti s nebezpečným vírusom COVID-19, ale aj nástup ekonomickej krízy a zníženie ekonomických príjmov samospráv. Okrem toho musíme uviesť, že príprava na triedenie kuchynského odpadu si vyžaduje aj procesy verejného obstarávania a neraz aj posudzovanie vplyvom na životné prostredie (napr. na vybudovanie

zariadení na zhodnocovanie odpadu), pričom obstarávanie aj EIA nie sú otázkou dní, ani týždňov. K tomuto všetkému musíme ešte priradiť aj potrebu vysvetľujúcej kampane, ktorá si žiada ďalšie financie aj intenzívnu mieru komunikácie s obyvateľmi," hovorí výkonný podpredseda ZMOS Jozef Turčány.

Michal Sebiň, riaditeľ OZV NATUR-PACK v tejto súvislosti dodáva, že ide o pomerne zložitý systém zberu, ktorý je aj za bežných okolností potrebné dobre logisticky vypracovať a s ktorým treba dostatočne dopredu oboznámiť občanov a uskutočniť aj osvetové aktivity.

Potrebuje rok a súčinnosť štátu

Práve preto ZMOS považuje odloženie účinnosti povinnosti o minimálne jeden rok, teda od 1. januára 2022 z dôvodu, aby sa samosprávy stihli dôkladne pripraviť, pričom zároveň očakávame mimoriadnu aktívnu súčinnosť štátu a to nielen v schválení odkladu povinnosti o rok, ale aj v spolupráci pri intenzívnej vysvetľovacej a edukatívnej kampani.

V tejto súvislosti zároveň zdôrazňujeme, že podľa Smernice 2008/98/ES o odpade v článku 22 sa požaduje, aby členské štáty zabezpečili triedenie a recyklovanie biologického odpadu pri zdroji alebo aby zabezpečili jeho oddelený zber do 31. decembra 2023. Preto požadovaný odklad je iba snaha získať čas na dôsledné plnenie povinností aj záväzkov.

Najväčší problém

Triedený zber kuchynského odpadu zvýši náklady mestám a obciam. Zvýšia sa vstupné náklady na nádoby, zber a zvoz kuchynského odpadu, taktiež si zber vyžaduje náročnú logistiku. Tieto zvýšené náklady samospráv sa premietnu aj na poplatku, ktorý je hradený z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Zber kuchynského bioodpadu by mal byť realizovaný minimálne raz za dva týždne. Taktiež po každom zbere je potrebné nádobu vydezinfikovať.

Obce potrebujú funkčný systém triedeného zberu a účinný výkon kontroly

Systém triedeného zberu je financovaný z prostriedkov výrobcov, ktorých k tejto platbe motivuje priama zodpovednosť za plnenie limitov recyklácie a zhodnotenia odpadov. Napriek tomu je množstvo výrobcov, ktorí v systéme nie sú zaregistrovaní a chýbajúce prostriedky v systéme následne doplácajú iní výrobcovia, a v mnohých prípadoch aj samotné obce. V tomto roku problém tzv. freeriderov, teda výrobcov ktorí sa vyhýbajú plateniu recyklačných poplatkov dosiahol rekordné rozmery, nakoľko sa nimi stali aj veľkí výrobcovia.

Michal Kaliňák
ústredný riaditeľ Kancelária ZMOS